

מי חינך אותם?

Category: וארא, שמות

משלחת של זקני ישראל יוצאת לארמון פרעה כדי לבקש רחמים על עמם. בדרכם פוגשים במראות זוועתיים ונמלטים בחרדה. נותרים שני אחים שמוכנים גם למות למען אחיהם האומללים. מי הם ההורים שגידלו אותם, וכיצד נטעו בהם תכונות אציליות אלו.

האיש מאחורי ההצלחה

'מכבי' זוהי שמה של קבוצת הכדורסל של ישיבה יוניברסיטי בניו יורק, הקולג' הדתי היחידי בארצות-הברית.

הסיבה שהם התפרסמו לאחרונה היא בגלל שהקבוצה שברה שיא של כל הזמנים במשחקי הכדורסל של האוניברסיטאות, בהישג חסר תקדים של יותר מחמישים ניצחונות רצופים, רצף הניצחונות הארוך ביותר בהיסטוריה של משחקי הכדורסל של המכללות.

הקבוצה הזאת שונה מכל קבוצת כדורסל אחרת. בישיבה יוניברסיטי השחקנים מתפללים כל בוקר ואוכלים רק מזון כשר. הם לא משחקים בשבת וכמה מהשחקנים אף נמצאים במסלול הסמכה לרבנות. להיות שחקן בליגה הזאת זה הרבה יותר תובעני מאשר בקבוצה אחרת.

האחראי הראשי לפריחה המקצועית של הקבוצה הצנועה הוא צעיר בשם ראיין טוראל, בחור דתי בן עשרים ושתים שמתנשא לגובה של יותר משני מטר. היכולת המצוינת שלו היא זו שהקפידה את הקבוצה לרמת הפירסום הזאת.

הסיפור של ראיין טוראל, אף הוא מיוחד בשל העובדה שכישוריו אפשרו לו לשחק בכל אחת מהאוניברסיטאות הטובות ביותר בארצות-הברית, וגם ליהנות ממלגת לימודים שתכסה את כל שכר הלימוד שלו, אבל הוא בחר בדרך אחרת.

הוא מספר, שכתלמיד תיכון, הוא כבר התחייב בעל-פה לקולג' הצבאי בווסטפוינט ניו-יורק והם בתמורה הבטיחו לו מימון מלא של שכר לימוד ואת כל שאר ההטבות. הם גם אמרו לו שהוא יוכל לשמור מצוות.

אבל ראיין לפני שעשה את הצעד הבא הוא התקשר לרב של חב"ד שחי באזור ומכיר את האוניברסיטה. הרב החבד"י אמר לו, שיהיה לו מאוד קשה להישאר יהודי דתי במסגרת כזאת, גם מבחינת מזון כשר, וגם מבחינת העובדה שהוא יצטרך להתאמן בשבת וכו'.

ראיין החליט לוותר על ההצעה בווסטפוינט. הוא מוסיף אומר, שכל חייו הוא גדל כיהודי שומר

מצוות. זה מה שהוא עכשיו, וזה מה שהוא רוצה להיות גם בעתיד. הוא למד בבתי ספר יהודיים ושומר שבת וכשרות, אז למה שהוא ישליך את הכול ברגע.

ראיין גאה לשחק באוניברסיטה יהודית והוא רוצה לגרום גאווה גדולה לכל היהודים בעולם. בעיקר הוא רוצה להראות לילדים דתיים, שאפשר להצליח גם כשומר מצוות, וניתן לשחק כדורסל מקצועי עם כיפה על הראש.

הרקע שמסביר הכל

כשקראתי על הבחור הזה רציתי לדעת איפה הילד הזה גדל, ומי הם ההורים שגידלו ילד שמוותר על מלגת לימודים ותהילת עולם, כדי שיוכל לשמור שבת וכשרות.

ראיין נולד וגדל בלוס אנג'לס להורים שבצעירותם התקרבו ליהדות. האבא שבא מרקע לא דתי לגמרי חזר בתשובה, והחברה שלו שלא הייתה יהודייה הלכה אחריו והתגיירה בגיור אורתודוקסי כשר. כיום שניהם שומרים תורה ומצוות.

ההורים של ראיין היו הדוגמה הטובה שלו לשני הדברים: יהדות וכדורסל, ולכן על אף שאוניברסיטאות רבות שלחו לו הצעות מפתות לבוא ולשחק אצלם, הוא בחר ללכת לשיבה.

כשהוריו שאלו אותו מדוע הוא מוותר על הכול כדי להיות בישיבה, הוא ענה, כדרכם של יהודים, בשאלה: מדוע שלחתם אותי לתיכון דתי ולבית ספר יסודי דתי?

אבא שחוזר בתשובה ואימא שמוכנה לעבור גיור אורתודוקסי, הם היסוד והבסיס לבחירות הנכונות של הבן, שלפי כל המומחים עתידו לפניו כשחקן מקצועי ב-NBA.

מי הם ההורים

בשבוע שעבר קראנו בפרשת שמות על ילד שנולד להורים משבט לוי. האימא הטמינה את התינוק במשך שלשה חדשים, וכשלא יכלה להחביא אותו יותר היא הניחה אותו בתוך תיבה קטנה על שפת היאור. בת פרעה גילתה את הילד, העניקה לו את השם 'משה' והשאר היסטוריה.

אבל מי הם ההורים של הילד הזה? בפרשת שמות לא מופיע על כך שום מידע. אנו ממשיכים לקרוא כיצד בגיל עשרים הוא הורג נוגש מצרי שרוצה להרוג יהודי כדי להציל את היהודי. כתוצאה מכך מוצא עליו גזר דין מוות והוא בורח למדין.

ואתה שואל עצמך: מדוע הוא עשה את זה. מה דחף אותו?

לאחר שה' התגלה אליו מתוך הסנה הבוער ומצווה עליו ללכת ולגאול את עם ישראל, משה חוזר למצרים פוגש את אהרן אחיו. (כעת אנו יודעים שיש לו אח) יחד הם אוספים את זקני ישראל

ומשה מספר להם שהנה הקב"ה שלח אותו להיות הגואל, וכולם האמינו ושמחו.

מיד לאחר מכן, הלכו כולם יחדיו לפרעה לומר לו "שלח את עמי", אבל כאן התרחשה התפתחות מעניינת.

על הפסוק "ואחר באו משה ואהרן ויאמרו אל פרעה" אומר רש"י: "אבל הזקנים נשמטו אחד אחד מאחר משה ואהרן עד שנשמטו כולם קודם שהגיעו לפלטין לפי שיראו ללכת" (שמות ה, א)

המדרש מוסיף: "והיכן הלכו הזקנים? אמר רבי אליעזר כיון שהגיעו אצל פלטין של מלך ראו פתחו של פרעה שהוא רותח כדוד, בני אדם הרוגים לצד, והצלובים לצד, והמקוטעין ידיהם ורגליהם לצד? כיון שראו הזקנים כך נתייראו וברחו" (מדרש הגדול).

לא פלא שכולם ברחו כשהם ראו את הכניסה לפלטין של פרעה?

אבל משה ואהרן, הרהיבו עוז ונכנסו לארמון של האדם ששלט על כל העולם? פרעה. על אף שכולם ברחו, -מעשה שאמור להכניס פחד ופיק ברכיים, - הם לא חששו לומר לו: "כה אמר ה' אלוקי ישראל: שלח את עמי!".

מי הם אותו זוג אחים שמוכנים למסור את נפשם בשביל עם ישראל?

כשמדובר רק על משה, ניתן לומר שקורה לפעמים מצב בו מוצאים אדם אחד שמוכן למות למען איזו מטרה, אבל כששני אחים הם כאלו, השאלה המתבקשת היא מי הם ההורים שלהם? באיזה בית הם גדלו ואיפה הם קיבלו חינוך כזה.

זה מה שהילדים ראו בבית

את התשובה לכך אנו מקבלים בפרשתנו, וארא. השבוע סוף-סוף התורה מגלה לנו מי הם ההורים: "ויקח עמרם את יוכבד דודתו לו לאשה ותלד לו את אהרן ואת משה" (וארא ו, ב). אומר הרבי, שכאן אנו מגלים את הסוד של משה ואהרן: הם נולדו להורים הנכונים.

מי הייתה יוכבד? מיד בתחילת ספר שמות כשפרעה מחליט על "הפתרון הסופי" של העם היהודי, הדבר ראשון שהוא עשה זה לקרוא למיילדות העבריות. הוא אומר להם: "בילדכן את העבריות וראיתן? אם בן הוא והמיתן אותו".

הוא מורה להם להרוג במקום כל בן שנולד מבלי שהאם תרגיש מה קרה פה. אבל המיילדות "לא עשו כאשר דיבר אליהן מלך מצרים ותחיין את הילדים". הם הלכו נגד הציווי של מלך מצרים, ההיטלר של אותם ימים.

פרעה לא ויתר: "ויקרא מלך מצרים למיילדות העבריות ויאמר להן מדוע עשיתם הדבר הזה ותחיין את הילדים". הוא קרא להם חזרה וחקר אותם, מדוע לא קיימו את ההוראה.

המיילדות ענו לו שהנשים היהודיות "בטרם תבוא עליהן המילדת וילדו". "אינן צריכות מילדות" (שמות א. רש"י). הם מסתדרות לבד, וכשאנחנו מגיעות זה כבר מאוחר מדי כי התינוק כבר נולד. מי היו אותם מילדות בעלי מסירות הנפש יוכבד אמו של משה ואהרן ומרים ואחותם!!

אומר הרבי, שמשה ואהרן נולדו לאימא שהלכה במסירות נפש נגד ציווי מפורש של האיש החזק בעולם, ולאב -עמרם- שהיה מוכן ללדת ילדים גם בזמן שפרעה גזר להשליך הילדים היהודיים ליאור.

משה ואהרן ירשו את התכונות של אותם הורים, של אותה אימא שהלכה על מסירות נפש ולכן היה בכוחם ללכת במסירות נפש מול פרעה, ובסופו של דבר לנצח אותו. (לקו"ש חט"ז עמ' 58. שיחות קודש תשל"ט ח"א עמ' 709)

בשנת 1991 הגיע מנהל תחנת הטלוויזיה של כל ברזיל לרבי, ושאל מה עליו לעשות כדי שילדיו יתנהגו כיאות.

ענה לו הרבי: "כשהילדים יראו שבבית שלך מתנהל הכול כפי שהשם-יתברך רוצה, גם הם ירצו לנהוג כך. אולם כשהילדים רואים שההורים מתנהגים אחרת, לא תיתכן השפעה טובה עליהם.

"אם אתה ואשתך תראו דוגמה חיה בביתכם והילדים יראו את ההנהגה הזו בחיי היום יום, אזי כשתדברו איתם על כך תוכלו לפעול עליהם שאף הם ינהגו כך". (זורע צדקות עמ' 56)